

proponujemy utworzenie Towarzystwa opiekuńczego, nad wychowaniem dzieci opuszczonych. Działaniem Towarzystwa następujące cele:

- 1° Zbadanie ochron dla dzieci i opiekowanie się nimi, po wszystkich miastach i miasteczkach prowincji naszej.
- 2° Udzielenie pomocy i wyznoszą, i odziana, zupełnie opuszczonym i biednym dziewczętom, przechodzącym do szkół elementarnych.
- 3° Zastąpienie dziewcząt starszych, wychodzących z szkół elementarnych, w wszelkich zatrudnieniach do potrzeb towarzyskich zastosowanych, w instytucjach w tym celu założonych.
- 4° Zastąpienie dziewcząt zdolnych na Gubernantki.

Jakkolwiek podobny zabieg wyznosić obser-
 nować, swoją rolę się zastanawia Osoby god-
 towe do podjęcia największych poświęceń dla
 dobra publicznego, blizsze przecież zastanowienie
 się nad środkami wstąpienia jakże obrać
 należy aby ulę zamierzone osiągnąć, przesłona
 nad to nietylko pieniężne poświęcenie jak starama
 a rozważna Opieka jest już w stanie wprowa-
 dzić opuszczone dzieci w porządek towarzyski,
 usynić je zdolności do pełnienia obowiązków
 stosownych do płci, a przez to wywrze szkodliwy
 i radykalny wpływ na moralność i sumienia
 narodową. Dla tego mamy nadzieję że pomysł
 nasz w przedmiocie tak wielu nas obchodzić
 sumia na siebie uwagę osób, które chętnie do
 realizowania swych dążeń dla dobra publicznego
 przystąpią, gdy w sposobie proponowanym upatrzeć
 odpowiedność alowi i zgodności z prawdziwymi potrze-
 bami Towarzystwa.

Wprowadzone

Wprowadzone w życie dwie instytucje t. j. Domy
Ochrony i Towarzystwo naukowe prosiły Stałobop-
ców kaza jak znowai wiele skutecznym i chwale-
nym w przyszłości rezultatów. pierwsze jednak z
nich dla prowincii nie dostateczne co do liczby
z trudnością się pomnażają, gdyż wymagają po-
święcenia pieniężnych narobit niezliczonych. Druga opie-
kuje się jedynie psicą, męską, a zatem nie wpły-
wa na usposobienie, na los pleci serbskiej, pro-
wimy na całą społecznosci podstawę od której
rodzin serbskosc, pierwotnie moralnosc i sowa-
nosc, dainosci przyszłych pokoleń zależą.

Mając więc wami Instytucie Dymów
Ochrony głównym naszym zamiarem będzie
aby w prowincii naszej, gdzie wszelkie zabawy
mają dobro publiczne na celu, tak są nad-
to, pomoc, która chcemy udzielić, na naj-
ważniejszą potrzebę wychowania rodził, so-
stawiając dalsze rozwinięcie i rozprawienie
zabronionych przez nas fundamentów, przyszłym
pokoleniom, następcom naszym. I tak co do
Ochron najpród na to uwagę naszą zwrócimy
aby Ochrony w każdym mieście, a jeżeli
nie w mieście, tak dalece będzie się rozciągać,
w każdej wsi istniały. Aby to uskutecznić
musimy przedsięwzięciem o to się starać
aby takim sposobem te zabawy utrzymy wai
postępując zupełnie od owego systemu, który
n. p. Ochrony Gostynska i Sremska, gdzie
gdzie cały powiat na utrzymanie jednej
Ochrony się składa i przez to samo wstąpi-
ć się od zakładania Ochron dla kilku
chłopków swoich utrzymuje. Ochrona nadaje
Prosiom, szerebnij Matkom, większą moinosi
zarobkowania, wydając ich dom ubytkom nad
matem dziećmi, któremu nadto Ochrona
starannijssze jest ustanie udzielić wychowanie.

pro

po co więc jeszcze żywić publicznym kosztom
 dzieł szczególniej wiedzy to ani Proseum ani
 dziełom realnym nie przynosi pomocy? Jest to
 albowiem rzecz przeciwna postawieniu socialne-
 mu aby Proseum starania nad dziełmi od-
 bierał, tem samym zmniejszał ich przywiązanie
 do dzieł i powody do bezczynności pomnażał.
 Ale nadto jest to poniszczające i bolesne dla
 dziełta wiedzy w tej myśli chowane że na
 cudzej kasie sypiące. Bez innego jeszcze rozsa-
 ja strata roducom to przynosi, ochrona albo-
 wiem, radząca catkowicie o potrzebach dziełta
 przez dawanie mu żywności i odciążenie w ten
 czas wiedzy, że potrzeby są mniejsze, oddaje
 dziełta starze z powiększeniem potrzebami ro-
 ducom, których przywiązanie, może przez to
 samo zmniejszone, teraz podwojny ciężar obo-
 wiązania Terui będą. Naszem więc jest zarria-
 rem że tylko dziełta w ochronach żywnością,
 i odciąża wspiera, które esencjate lub ter,
 zupełnie budnych mają Proseum.
 Zaprowadzeniem takiej zmiany między sie-
 kosta utrzymania satysfakcji o najwzrostu
 części zmniejszemy, ale odbieramy mu tem
 samym naradę dobroczynnego instytutu,
 co spowoduje moim zdaniem do postępowania
 takiej samej materii dziełta do ochron.
 Druga oszczędność zaprowadzić można
 w zmniejszeniu pensji Chemistym i Opieka
 ochrony Sremskiej przez przełożony 100 Tak. somy
 oddaje imom nauycieli szkół elementarnych
 ten usąd, że w tych stron może się stać
 korzystnem i albo używają do tego kościo-
 roszadne, moralne, ale nie koniurnie
 bardzo naukowe wykształtowane. Pro po co
 udzielai dziełom w ochronach nauki jakże
 w szkołach elementarnych pobiera mogą?
 przy zaprowadzeniu dwóch takich głównych
 oszczędności

jakies moze wynosci koszt utrzymania jednej
Ochrony? Liczny pensja Ochrony nie powinna
50 Pall: najciezko lozalu 20 Pall: Opad tabie 20 Pall
Moana wje summa 90 Pall: jest wstanie utrzy-
mai zastad, tak zbawiane struttie przy no-
sacy. Nie jestie nura podobna, aby miaso
i prywatnie Obywateli choi mniej samoino-
miascebia na taba summe, Twoby sie
mogli i cy nie moina miec nadziei se
chstrnie to uszyria, jesli podh glowna Opie-
ka, towarzystwa Opiekunsego, probosza
mijsewcep i kilka kobet poswiecajacych
sie, dobre utrzymanie Ochrony zagwarantu-
wane zostanie?

Co, wiec wiecej potrzeba bedzie zamierze-
mu Towarzystwu aby se wyzej wymiunione
zamysly w iwie wprowadzil, proba troseba
pachodow i staran? A nawet se prace
i starania zmniejszai sie z czasem musza
nie wazpiemy albowim se Ochrony w kilka
miejscach pozabladane Magistratom in-
nych miast przez wzyczenie swa i Tatorse
utrzymanie Dobrym stana sie przytadom
do nastadowania.

Aby nie prurwai rozpoczetej Duda Opiekie
nad wychowaniem dziewczat i chlopy albowim
pzechodza pod Opiekę sctot elementarnych
i naukowj pomocy, wypada konczynie
Dorowai dziewczata wychodza z Ochrony aby
do sctot elementarnych uieszanaty, dojae nad-
gody tym tlore sie dobrze usza, a sukces-
niej aspirajae zwnosic i odwieca, najbednijse
tlore sta braku tabowych w domu zosta-
ja usza sie od Dzienstwa proinactwa
lub sibrantki.

Ulepszenie, dosi'ci' l'ubnej klasy kobut, ktorej nie-
 szatno'ci i niemoralno'ci co raz sie bardziej po-
 wiksza, na szczegolna powinna zaktujaci uwage
 Towarzystwa Opiekuniczego. Sa to dziewczeta
 stanowi'ci' szc'ebnemu przemiarone, ktore, naj-
 cesniej dla b'iedy Rodzicow, bez zadnych zasad
 moralnych, w toby, popsu'ty swiat innych stuz-
 bnic, rucione, w srod' tego przykladu wszelka-
 go rodzaju, maja znajdujaci sposobno'ci' k'ostat-
 unia' sie. Jakie sa tu dzwici' i tak malo
 mamy stuzacych ktore obowiazku dla panstwa
 swych sp'edzaci sa w stanie? Dla tej samej
 przyczyny, nieumie'zna i niemoralna dziewczyna,
 idaca za mat' Dobry byt i sukces swy' ro-
 dziny powodaci nie potrafi. Gdzis' ten indziej
 szakai' powodow upadku, co raz bardziej wma-
 gajacego sie, mieszan naszych, jesli nie w braku
 stosownego wyksztaleni'a, w kierunku, w proznie
 wie kobut, ktore nietylko i, nie posiadajaci
 zadnych wiadomosci' prac kobiecych, nie sa wsta-
 nie przez zarobek dochody maza pomnozi', ale
 nawet nie potrafi, domowych sp'edzaci zatrudnien.
 przez zatoszenie tak zwanych pracowni' f' ktorych
 szczegolowy plan zakladu osobno spisany f'
 najprzez w porzadku, poini'j, Sa Proy, po
 innych miastach prowincii, mamy nadzieje
 se' itemu zasadniczy oddajaci sp'edzaci
 corocznie kilka set moralnie i wyksztaleni' wy-
 ksztalonych kobut, ktore b'edaci w stanie dop'edzaci
 po chrześcijaństwu, przez stan ich naturalne obowiaz-
 ki przyniosaci k'ostaci sp'edzaci, a dop'edzaci-
 jaci ten poini'j naleziaci obowiazku najwieksze
 kobiety, obowiazku matki, dobre wychowujaci,
 na przyszle pokolenia wplyw wywaraci i tak pod-
 wojnie

za odebrane Dobrodziejstwo będą wstania się wyodróżnić,
Jest rzeka Salwa do udowodnienia że jeżeli Instytut
takie starannie będą założone i dozorowane, w
wielkiej części, a może i całkiem, własnymi si-
łami będą wstania się utrzymywać.

Nosztowniejse jak wrytostwo poprzedzają,
będzie kształcenie dziewcząt udatnionych, na Gu-
bernantstwie. Ale która z nas może nie usunąć
brak Ochmistryń polskich, Osob takich któreby
były wstania mnogich i rozlicnych, jakże teraz,
od kobiecy czas wymaga, udatnionych wiadomości,
ale nadto, gdy nam samym inne zatrudnienia
spędzają ten obowiązek, nie dowalają, pod mo-
ralnym względem, listki nasze na wytworne
wykształcenie kobiecy? — Która z nas nie była
by gotową wszelkie czynić ofiary, aby zapewnić
prowinja naszą, Gubernantstwie, którymby my
wstania były listki nasze, musiałe ich przysłać,
w wzięty interesie narodu, na które kobiecy nasze
stojaniem swem wykształceniem tyle wpływają,
powinny? — Czy nie smutna to jest dla
nas ostateczności Osoby, czasem zupełnie podję-
Dni moralności i wychowania, z obcych krajów
wsprowadzają, jakby to trochę francuskiego, nie
poprawnego języka, że wszystkie niedostatki
wynagrodzić potrafił. Wzrosty mające spra-
wiedliwie daje moimże prowadzenia udatnionisze
Osoby, ale czy najlepszych pryncypów ludzkiem dla
jest wstania polkę narodowo wykształcić, nie mając
żadnego wyobrażenia ani o charakterze, ani o sposo-
bie myślenia, ani o potrzebach naszych, o potrzebach
stokrotnie powiększonych, narodu w jarmie obum-
jęzaczony, który jedyną nadzieję swęę wyzwolenia
w zachowaniu cnot narodowych i w wykształceniu ich
na najwyższy stopień doskonałości: Gotowiszę powin-
nic, się każdego suszeptowo czyniszę niustanną,
dla dobra ogólnego, widzieć może.

Wijmy więc nadzieję że kapitały obrucione na
kształcenie Ochmistryń wdatnych, stokrotne, są
wstania, przyniesie sam protenta.